

Dosarul nr.2rci-65/23
2-22029816-01-2rci-21082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. A. Ceban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. E. Clim, O. Cojocaru, St. Iorgov)

DECIZIE

20 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de Firma „Varna” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de administratorul statutar Larisa Goțulenco și avocatul Emanoil Ploșnița,

în cauza civilă inițiată la cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență față de Firma „Varna” Societate cu Răspundere Limitată,

împotriva încheierii din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a încetat procedura de apel,

a c o n s t a t a t:

La 01 martie 2022, Firma „Varna” S.R.L., reprezentată de administratorul Igor Bolteanschi, a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență față de Firma „Varna” S.R.L., cu desemnarea administratorului autorizat Filip Breahnă, în funcția de administrator provizoriu pe perioada de observație.

Prin încheierea din 14 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis spre examinare cererea introductivă, fiind dispusă aplicarea măsurilor de asigurare, inclusiv numirea administratorului autorizat Filip Breahnă, în funcția de administrator provizoriu al debitorului Firma „Varna” S.R.L.

La 11 aprilie 2022, Firma „Varna” S.R.L., reprezentată de administratorul Larisa Goțulenco și asociatul Stanislav Bolteanschi, a depus cerere cu privire la retragerea cererii introductive semnate Igor Bolteanschi, cu încetarea procesului.

Prin încheierea din 14 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a respins cererea administratorului provizoriu al Firmei „Varna” S.R.L., Filip Breahnă, cu privire la dispunerea măsurilor suplimentare de asigurare prin ridicarea dreptului de administrare a debitorului.

La 03 mai 2022, S.R.L. „Legion-Service” a depus referință privind alăturare la cererea introductivă depusă de Firma „Varna” S.R.L.

La 05 mai 2022, administratorul autorizat Filip Breahnă a prezentat raportul cu privire la executarea măsurilor de asigurare aplicate față de Firma „Varna” S.R.L.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a constatat insolvabilitatea debitorului și s-a intentat procesul de insolvabilitate față de Firma „Varna” S.R.L.

S-a ridicat dreptul de administrare a organelor de conducere ale Firmei „Varna” S.R.L. și s-a desemnat în calitate de administrator al insolvabilității, administratorul autorizat Filip Breahnă.

S-au obligat organele de conducere ale debitorului, în cel mult 5 zile lucrătoare, să predea gestiunea patrimoniului către administratorul insolvabilității, împreună cu documentele indicate în art. 134 alin. (2) lit. c) din Legea insolvabilității.

S-a stabilit termenul limită de depunere a cererilor de validare a creanțelor, data de 09 decembrie 2022.

S-a obligat administratorul insolvabilității Filip Breahnă de a notifica toți creditorii cunoscuți ai Firmei „Varna” S.R.L. despre termenul limită de depunere a cererilor de validare a creanțelor, cu prezentarea dovezii efectuării notificărilor respective până la data ședinței de validare a creanțelor; de a face un apel special în adresa creditorilor garantați cu propunerea de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept preferențial; de a prezenta instanței de insolvabilitate nu mai târziu de data de 23 decembrie 2022, tabelul definitiv al creanțelor, cu expedierea unei copii a respectivului tabel în adresa tuturor creditorilor care au depus cereri de validare a creanțelor; de a prezenta un raport cu referire la cauzele care au condus la insolvabilitatea debitorului, cu identificarea persoanelor culpabile și temeiurilor angajării răspunderii acestora conform legii.

S-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru data de 18 ianuarie 2023, ora 12:00, în incinta Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Totodată, s-a indicat că, dispozitivul prezentei hotărâri se publică în Monitorul Oficial al RM în termen de 10 zile de la data adoptării.

La 10 noiembrie 2022, Firma „Varna” S.R.L., reprezentată de administratorul Larisa Goțulenco și avocatul Emanoil Ploșnița au depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii introductive, anularea măsurilor de asigurare aplicate. Totodată, a anexat dovada de plată a taxei de stat în sumă de 200 de lei.

Prin încheierea din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Firma „Varna” S.R.L., reprezentată de avocatul Emanoil Ploșnița și reprezentantul debitorului Firma „Varna” S.R.L., Larisa Goțulenco, și s-a comunicat părții apelante despre necesitatea lichidării neajunsurilor statuate în încheiere și anume prezentarea dovezii achitării taxei de stat în sumă de 100 de lei, fiind acordat pentru aceasta un termen de 15 zile de la data recepționării încheierii. Totodată, s-a explicat părții apelante că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate atele va fi restituită fără examinare.

La 12 decembrie 2022, administratorul debitorului Firma „Varna” S.R.L., Larisa Goțulenco, a prezentat dovada de plată a taxei de stat în sumă de 100 de lei.

Prin încheierea din 13 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a primit spre examinare cererea de apel depusă de Firma „Varna” S.R.L., reprezentată de avocatul Emanoil Ploșnița și reprezentantul debitorului Firma „Varna” S.R.L., Larisa Goțulenco, fiind numită examinarea pentru data de 31 ianuarie 2023 ora 09:00.

La 09 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.IV, f.d.127), administratorul insolvenței Firmei „Varna” S.R.L., Filip Breahnă, a depus referință la cererea de apel, exprimând poziția în favoarea restituirii acesteia.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de administratorul statutar al Firmei „Varna” S.R.L., Larisa Goțulenco și reprezentantul acesteia, avocatul Emanoil Ploșnița, împotriva hotărârii din 26 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, prin care a fost admisă cererea introductivă a debitorului Firma „Varna” S.R.L. privind intentarea procedurii de insolvență. Taxa de stat achitată în sumă de 300 de lei conform ordinelor de încasare a numerarului din 10 noiembrie 2022 și 12 decembrie 2022, se va restitui de către Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat.

Prin decizia din 31 mai 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Larisa Goțulenco, reprezentantul de avocatul Emanoil Ploșnița și s-a casat integral încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a încetat procedura pe marginea cererii de apel depusă de Firma „Varna” S.R.L., reprezentată de administratorul Larisa Goțulenco și avocatul Emanoil Ploșnița, împotriva hotărârii din 26 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

La 21 iulie 2023, Firma „Varna” S.R.L., reprezentată de administratorul Larisa Goțulenco și avocatul Emanoil Ploșnița, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate, restituirea cauzei, apelului declarat pentru judecare în fond în Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, încheierea contestată este neîntemeiată, emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept.

Totodată, a menționat că, afirmația instanței de apel precum că, cererea introductivă depusă la 01 martie 2022 nu a fost semnată de administratorul statutar al Firmei „Varna” S.R.L., Larisa Goțulenco, însă a fost semnată doar de administratorul Igor Bolteanschi, desemnat în scopul asigurării acțiunii prin încheierea judecătorească din 18 august 2021, nu produce efecte juridice și este lovită de nulitate absolută. Administratorul statutar Larisa Goțulenco nici nu a fost informată privitor la intenția lui Igor Bolteanschi de a înainta cererea introductivă. În cererea introductivă pretinsul reprezentant al debitorului, a solicitat constatarea insolvenței și intentarea procedurii de insolvență față de debitor, nu și-a exprimat intenția de a lichida sau de a restructura activitatea Firmei „Varna” S.R.L.

Totodată, a reiterat că, la 01 martie 2022, data înaintării cererii introductive cu privire la intentarea procesului de insolvență, Firma „Varna” S.R.L. era administrată de doi administratori: Larisa Goțulenco, înregistrată și consemnată în Registrul de Stat al persoanelor juridice în baza hotărârii adunării generale extraordinare a asociaților din 31 mai 2021 și Igor Bolteanschi, desemnat prin încheierea din 18 august 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în scopul asigurării acțiunii până la devenirea definitivă a hotărârii judecătorești ce va fi adoptată în cauza civilă, dosar nr. 2-19512/2021, fapt confirmat în mod incontestabil prin extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice din 27 decembrie 2021. Astfel, aveau obligația de a administra și gestiona activitatea Firmei „Varna” S.R.L. în baza principiului diligenței și loialității. Chestiunea privind înaintarea cererii

introdutive urma a fi soluționată de ambii administratori și nu unipersonal. Astfel, nu produce efecte juridice și este lovită de nulitate absolută. Având în vedere faptul că, cererea introductivă, fiind semnată unipersonal de Igor Bolteanschii, este contrară legii efectiv și debitorul Firma „Varna” S.R.L., reprezentată de către administratorul Larisa Goțulenco, este în drept de a contesta hotărârea judecătorească din 26 octombrie 2022. Conform art. 37 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 (în continuare Legea nr. 149/2012), hotărârea de intentare a procedurii de insolvență poate fi atacată cu apel de către debitor. La caz, hotărârea judecătorească a fost contestată de către Larisa Goțulenco, în calitate de administrator și efectiv reprezintă debitorul, Firma „Varna” S.R.L. și nu în calitate de persoană fizică.

Recurentul a afirmat că, încheierea contestată a fost pronunțată ca urmare a aplicării eronate a prevederilor art. 37 alin. (1) din Legea nr. 149/2012 și au fost interpretate eronat prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 149/2012, ce nu sunt aplicabile speței. În cererea introductivă, Igor Bolteanschii nu și-a exprimat intenția de a lichida sau de a își restructura activitatea, efectiv în hotărârea din 26 octombrie 2022, instanța de judecată nu l-a obligat să prezinte un plan al procedurii de restructurare. Totodată, instanța de judecată prin încheierea din 14 martie 2022 a instituit perioada de observație față de Firma „Varna” S.R.L. Hotărârea judecătorească privind intentarea procesului de insolvență în coroborare cu cererea introductivă și prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 149/2012 nu întrunește cerințele legale ale unei hotărâri de intentare a procesului de insolvență fără drept de apel.

Recurentul a exprimat dezacordul cu afirmația completului de judecată precum că, prin depunerea cererii introductive debitorul Firma „Varna” S.R.L., nefiind reprezentată de către administratorul statutar și-a exprimat intenția de a se lichida, ori măsuri în vederea restructurării, precum și un plan de restructurare nu au fost specificate în cererea introductivă. Potrivit prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 149/2012, înaintând cererea introductivă privind intentarea procedurii de insolvență, debitorului și numai debitorului îi revine obligația să-și exprime intenția de a fi lichidat. Intenția debitorului de a fi lichidat trebuie exprimată de debitor și nu dedusă de către completul de judecată al Curții de Apel Chișinău. Cererea introductivă a fost examinată aproximativ 150 de zile (01 martie 2022 – 26 octombrie 2022), și la nenumăratele ședințe de judecată, pretinsul reprezentant al debitorului, fiind asistat de avocat nu și-a exprimat și nu a lăsat să se înțeleagă că își exprimă intenția de a fi lichidat debitorul.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului, prin scrisoarea datată cu 17 iulie 2023 (Vol.IV, f.d.70).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea la 11 iulie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 21 iulie 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea către recurent inclusiv și avocatului Emanoil Ploșnița a copiei încheierii instanței de apel, prin intermediul poștei electronice la 13 iulie 2023 (Vol.IV, f.d. 196). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra admiterii recursului declarat cu casarea încheierii contestate și restituirea cauzei în instanța de apel, la etapa judecării apelului, din următoarele motive.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă prevede că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, prin recursul declarat, Firma „Varna” S.R.L., reprezentată de administratorul Larisa Goțulenco și avocatul Emanoil Ploșnița, a fost contestată încheierea din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care, în temeiul 374 alin.(4) lit.b) din Codul de procedură civilă, s-a încetat procedura pe marginea cererii de apel depusă de Firma „Varna” S.R.L., reprezentată de administratorul Larisa Goțulenco și avocatul Emanoil Ploșnița, împotriva hotărârii din 26 octombrie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Central (Vol.IV, f.d.183-195).

În conformitate cu art. 374 alin. (4) lit.b) din Codul de procedură civilă, după primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu sau la cerere dacă instanța de apel constată că cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind pripită soluția instanței de apel privind încetarea procedurii în apel, emisă cu interpretarea greșită a normelor de drept pertinente, din motivele ce succed.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, hotărârea din 26 octombrie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Central, cu privire la constatarea insolvenței și intentarea procesului de insolvență față de Firma „Varna” S.R.L., a fost contestată cu apel de către debitorul Firma „Varna” S.R.L., reprezentată de administratorul Larisa Goțulenco și avocatul Emanoil Ploșnița (Vol.IV, f.d.193-111).

Conform art.12 din Legea insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, dreptul de a depune cerere introductivă îl au: debitorul, creditorii, alte persoane indicate în prezenta lege.

Potrivit art.37 alin. (1) al Legii nominalizate, hotărârea de intentare a procedurii de insolvență poate fi atacată cu apel de către debitor, cu excepția cazului prevăzut la art. 21 alin. (6), sau de către orice creditor care are un interes legitim.

Iar conform art.21 alin. (6) al Legii menționate, dacă în cererea introductivă debitorul declară că se află în stare de insolabilitate și își exprimă intenția de a lichida sau de a-și restructura activitatea, instanța de judecată adoptă, în cel mult 20 de zile lucrătoare, cu citarea debitorului, o hotărâre de intentare a procesului de insolabilitate fără drept de apel, obligând-l, în cazul exprimării intenției de a-și restructura activitatea, să prezinte un plan al procedurii de restructurare. În acest caz, prevederile art. 23–29 nu se aplică.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că debitorul este în drept să conteste intentarea procedurii de insolabilitate cu excepția situațiilor specificate în art.21 alin. (6) din Legea insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012, și anume dacă în cererea introductivă debitorul își exprimă intenția de a lichida sau de a-și restructura activitatea.

De altfel, norma enunțată, certifică faptul că această intenție a debitorului, urmează a fi exprimată expres în cererea introductivă. Or, în cazul restructurării activității debitorului, nu se declanșează procedura provizorie de observație și nu se introduc măsurile provizorii, prin prisma art.23-29 ale Legii insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012.

Altfel spus, aceasta intenție a debitorului de a se lichida sau restructura, trebuie formulată expres de debitor, dar nu dedusă de instanța de judecată.

La caz, debitorul Firma „Varna” S.R.L. adresându-se la 01 martie 2022 cu cerere introductivă, în conținutul acesteia, nu și-a exprimat intenția de a se lichida sau de a-și restructura activitatea. Or, fiind instituită perioada de observație, în temeiul încheierii din 14 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, aplicabile sunt prevederile art.23-29 ale Legii insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012.

Prin urmare, instanța de recurs reține dreptul debitorului Firma „Varna” S.R.L. de a contesta hotărârea de intentare a procesului de insolabilitate și respinge ca nefondată concluzia primei instanțe, precum că Firma „Varna” S.R.L. ar intenționa să se lichideze, în condițiile în care nu a manifestat intenția de a-și restructura activitatea, or, aceasta este contrară dispozițiilor art.37 alin. (1) și art.21 alin. (6) ale Legii insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012.

De altfel, în sensul normelor de drept enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, faptul solicitării constatării insolabilității și intentării procesului de insolabilitate, nu întotdeauna presupune finalizarea cu emiterea unei hotărâri de admitere a unei astfel de cereri, având în vedere că, acest proces se prezumă a fi unul complex, ce constă dintr-o multitudine de acțiuni întreprinse inclusiv de administratorul autorizat cu organele de conducere ale debitorului, având în vedere măsurile de asigurare dispuse prin încheierea de admitere spre examinare a cererii introductive, pentru a determina stare de insolvență sau, după caz, de solvență a debitorului.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind pripită constatarea instanței de apel precum că, prin depunerea cererii introductive, debitorul Firma „Varna” S.R.L. și-a exprimat intenția de a se lichida, în condițiile în care ca temei al cererii ar fi fost invocat faptul intrării în incapacitate de plată, având în vedere imposibilitatea onorării de către debitor la scadență a obligațiilor pecuniare.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, accentuat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, încheierea contestată urmează a fi casată.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat cu casarea încheierii contestate și restituirea cauzei civile în instanța de apel, la etapa judecării apelului.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. c), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Firma „Varna” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de administratorul statutar Larisa Goțulenco și avocatul Emanoil Ploșnița.

Se casează încheierea din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă inițiată la cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de Firma „Varna” Societate cu Răspundere Limitată, cu restituirea cauzei în instanța de insolabilitate, Curtea de Apel Chișinău, la etapa judecării apelului.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă